

گفت‌وگویی صبا با کارگردان «سرهنگ ثریا»

مادرانی که پای سیم خار دارها به انتظار نشسته‌اند

لیلی عاچ متولد سال ۱۳۵۷، نمایش‌نامه‌نویس و کارگردان، تحصیلات خود را مقطع کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی به‌انجام رسانده و دوره تکمیلی فیلم‌سازی در انجمن سینمای جوانان ایران را پشت سر گذاشته است. از نمایش‌هایی که این نویسنده در آنها به‌عنوان دستیار کارگردان حضور داشته باید به «فرمز و دیگران» و «گل‌های شمعدانی» اشاره داشت. همچنین این کارگردان تاکنون نمایش‌هایی چون «شب» «باله روی سطرهای بی‌معنی»، «فکله‌ی نلمه یک زن»، «خواب زمستانی» و «فند خون» را تولید کرده است که هر کدام از نمایش‌ها جوایزی را در جشنواره‌هایی تئاتر دانشگاهی و تئاتر شهر کسب کرده‌اند. این کارگردان در حوزه فیلم کوتاه و تلویزیون فعالیت داشته است که با بداز ساخت فیلم‌های کوتاه «پاییز»، «همین»، «هه‌ه‌ه‌وس»، «زن خط تیره مرد» و «هر چه تو را به یاد من بیاندازد» نام برد. از فعالیت‌های وی در مدیوم تلویزیون و در سمت‌هایی به‌عنوان نویسنده و کارگردان، مدیر تولید و دستیار تهیه‌فعلیت داشته و نویسنده مجموعه‌هایی چون «امان گلایی»، «ترمه طلا»، «بازار نیم‌رخ»، «مثبت من»، «نگین گمان»، «ذبیای تابستان» و... بوده است. به‌یاد اولین حضور وی در جشنواره فیلم فجر خبر نگار صبا با وی به‌گفت‌وگو نشسته است.

مصطفی کزازی
گفت‌وگو

برای فیلمبرداری از چه نوع دوربینی استفاده کردید و دلیل انتخاب‌تان چه بوده است؟

من دوست داشتم مکان‌ها را با یک مکان آخر از ماتی باشد و به یک زیبایی‌شناسی مشترک با آقای برانزنده رسیده بودیم و انتخاب ایشان برای فیلمبرداری دوربین مینی الکسا بود.

آیا در طول کار، بین بازیگران یا عوامل تغییری داشته‌اید؟

من بهترین گروه را داشتم. خداوند خیلی من را دوست داشت. تمام عزیزان انتخاب‌های اول من بودند و با همان‌ها هم کار را استارت زدیم و تا پایان پیش بردیم. گروه ما بسیار همدل و همراه بودند، حتی هنروران کار، بعضی از هنروران به دلیل شرایط جوی تصمیم می‌گرفتند دیگر نیایند، اما یک خاتم مسنی بود که در یک شب سرد، بسیار اذیت شد و غر زد؛ روز بعد دیدم آمده و از او پرسیدم: چرا آمدید؟ دیشب به شما خیلی سخت گذشت. جواب داد: مادر، گفتم اگه میشد نیم فیلم این دختر خراب میشد، دیگر خودتان حساب کنید.

در اثر بدیده نوظهور بازیگری هم اشنیدید؟

یکی از خاتم‌های مسن به نام خاتم هما شهیدی زاده که در فیلم نقش خاتم آذر افکار را بازی می‌کنند. در سن هفتاد سالگی یک بازیگر درجه یک هستند. فهم بسیار خوبی از درام دارند. خاتم شهیدی زاده اولین بازی جدی‌شان را در سرهنگ ثریا تجربه کردند.

اثر شما جلوه‌های ویژه بصری و میدانی هم داشته است؟

بله، در بخش میدانی ایجاد باران، خاک و طوفان‌های عراق و در بخش بصری هم بازنمایی بخش‌هایی از اردوگاه اشرف را داشته‌ایم.

اثر شما در چه ژانری قرار می‌گیرد؟

به نظر خودم یک ملودرام سیاسی است. البته ملودرام‌ها معمولاً پایان خوش دارد اما در فیلم سرهنگ ثریا این پایان خوش، همراه با ادامه راه تعریف شده است.

از شکل‌گیری ایده اولیه بگوید و اینکه چه مدت زمانی صرف نگارش فیلمنامه شده و چندبار مورد بازنویسی قرار گرفته است؟

یک عکس از خانواده‌هایی که فرزندان‌شان در فرقه رجوی اسیرند دیدم، که جلوی درب اسد منتظر بودند. به نظرم این رخدادگاه متفاوتی برای روایت داستان بر اساس سوژه سازمان منفین بود. مادرانی که پای سیم‌خار دارها به انتظار نشسته‌اند تا بچه‌های‌شان را ببینند. این تصویر در بر خورد اول برای من یادآور نمایشنامه شیون و استغاثه پای دیوار بزرگ شهر بود. در نهایت طرح نمایشنامه‌ای را بر اساس موضوع نوشتم و در انتشارات نمایش با نام «بابا آدم» چاپ شد و سال هزار و چهارصد از طرف تئاتر شهر پیشنهاد دادند که این نمایشنامه را روی صحنه ببرم. در مدتی که نمایش روی صحنه بود با توجه به اینکه یک سیناپس سینمایی هم از این داستان آماده کرده بودم دوست داشتم کسی این نمایش را ببیند و ببیند که نسخه سینمایی اثر ساخته شود. لطف خداوند شامل حال من شد و سازمان اوج پذیرفت و به یک کار اولی تئاتری اعتماد کرد. نهایتاً حدود شش ماه نگارش فیلمنامه زمان برد و در طول این مدت چند بار هم مورد بازنویسی قرار گرفت.

دکوپاژ اثر را اقبل از فیلمبرداری انجام داده بودید و یا به شکل دکوپاژ سر صحنه عمل کردید؟

خوشبختانه یکی از بهترین فیلمبردارهای سینمای ایران، یعنی علیرضا برانزنده را کنار خودم داشتم. آقای برانزنده بسیار صبور و همراه بودند و ما تمام فیلمنامه را در پیش تولید بر اساس ایده‌های مشترک دکوپاژ کرده بودیم.

در چه شهرهایی فیلمبرداری کردید و لوکیشن متفاوتی هم در کار دیده می‌شود؟

تمام کار در شهر ک سینمایی دفاع مقدس فیلمبرداری شده است. ما یک زمین کلاخلی برای ساخت دکور انتخاب کردیم و هر چه در فیلم می‌بینید را کاملاً ساخته‌ایم.

سرهنگ ثریا

FRAGRANT

کارگردان: لیلی عاچ
تهیه‌کننده: یوسف منصوری

جهت خرید بلیط فیلم سینمایی "عطرآلود" به سایت Gishe7.ir مراجعه کنید.